

Ordonanța de protecție – măsură de protecție a victimelor violenței în familie.

O problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană este fenomenul violenței în familie. Această problemă complexă implică atât protejarea integrității personale a victimelor, a intereselor lor sociale cât și ingerințe legiferate în drepturile agresorilor.

Conform Articolului 2 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45-XVI din 01.03.2007 violența în familie reprezintă „*acte de violență fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare ale altei persoane, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, comise de către un membru de familie în privința altui membru al aceleiași familii, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral*”.

În continuare vor fi reflectate cele mai esențiale întrebări ce pot fi întâlnite în cadrul soluționării cererilor de eliberare a ordonanței de protecție.

Care sunt formele violenței în familie?

Potrivit Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45-XVI din 01.03.2007, atestăm următoarele forme de violență în familie:

- *violență fizică* - vătămare intenționată a integrității corporale ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, prin otrăvire, intoxicare, alte acțiuni cu efect similar;

- *violență sexuală* - orice violență cu caracter sexual sau orice conduită sexuală ilegală în cadrul familiei sau în alte relații interpersonale, cum ar fi violul conjugal, interzicerea folosirii metodelor de contracepție, hărțuirea sexuală; orice conduită sexuală nedorită, impusă; obligarea practicării prostituției; orice comportament sexual ilegal în raport cu un membru de familie minor, inclusiv prin mângâieri, sărutări, pozare a copilului și prin alte atingeri nedorite cu tentă sexuală; alte acțiuni cu efect similar;

- *violență psihologică* – impunere a voinței sau a controlului personal; provocare a stărilor de tensiune și de suferință psihică prin ofense, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire, șantajare, distrugere demonstrativă a obiectelor, amenințări verbale, afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, neglijare; implicare în viața personală; acte de gelozie; impunere a izolării prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolare de familie, de comunitate, de prieteni; interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea programului educațional în instituția de învățământ; persecutare prin contactarea sau încercarea de a contacta prin orice mijloc sau prin intermediul altei persoane victima căreia i s-a cauzat o stare de anxietate, frică pentru siguranța proprie ori a rudelor apropiate, fiind constrânsă să-și modifice conduita de viață; deposedare de acte de identitate; privare intenționată de acces la informație; alte acțiuni cu efect similar;

- *violență spirituală* - subestimare sau diminuare a importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, prin interzicere, limitare, luare în derâdere sau pedepsire a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice sau religioase; impunere a unui sistem de valori personal inacceptabile; alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare;

- *violență economică* - privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate; abuz de variate situații de superioritate pentru a sustrage bunurile persoanei; interzicere a dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune; control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune; refuz de a susține familia; impunere la munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv a unui membru de familie minor; alte acțiuni cu efect similar;

- *violență împotriva femeilor* – acte de violență bazate pe gen, care cauzează sau poate cauza femeilor o suferință fizică, sexuală sau psihologică, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, forțarea sau privarea de libertate arbitrară, comise în sfera publică sau privată.

Care sunt subiecții violenței în familie?

Subiecți ai violenței în familie pot fi doar membrii de familie, care potrivit Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie sunt numiți „victimă” și „agresor”. Astfel potrivit acestei legi subiecți ai violenței în familie pot fi: a) **în condiția de conlocuire** - persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii; b) **în condiția de locuire separată** - persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj).

Codul de procedură civilă al RM nu prevede expres care pot fi subiecții violenței în familie, de aceea trebuie utilizate de fiecare dată normele din Legea nr.45 din 01 martie 2007 pentru a identifica corect victima și agresorul.

Care sunt particularitățile procedurii de aplicare a măsurilor civile de protecție în cazurile violenței în familie?

Pericolul sporit cauzat de violența în familie, stringența imperioasă de protecție a victimei, impune fără a exclude sancțiuni contravenționale și/sau pedepse penale, intervenția urgentă a statului. De aceea, în Codul de procedură civilă al RM sunt prevăzute măsuri **civile** de protecție. Deci procedura civilă nu este punitivă, neavând ca primă finalitate aplicarea de pedepse, ci este o procedură prin care se apăra drepturi și interese legitime. Victimele violenței în familie au nevoie de ajutor în mod urgent. Iar măsurile de protecție prevăzute de Codul de procedură civilă al RM desigur că afectează agresorul, însă drepturile acestuia nu pot lua locul drepturilor victimei la viață și integritatea fizică și mentală (Hotărârea din 09.06.2009 în cauza Opuz contra Turciei din 09 iunie 2009, cererea nr. 33401/02).

Particularitățile procedurii de aplicare a măsurilor civile de protecție în cazurile violenței în familie sunt:

- scopul este asigurarea de urgență a protecției victimei, preîntâmpinarea și prevenirea unor noi acte de violență asupra victimei sau asupra altor membri de familie și prevenirea distrugerii bunurilor și/sau averii personale și/sau comune;
- măsurile de protecție sunt enumerate exhaustiv în fostul cap. XXX¹, actualmente cap. XXII² din Codul de procedură civilă;
- cererile se examinează de urgență – în 24 ore de la depunere;
- victimei i se acordă avocat din oficiu;
- neprezentarea agresorului la ședința de judecată nu împiedică instanța să examineze cererea;
- ordonanța de protecție se execută imediat;
- durata măsurilor de protecție este de maxim 3 luni, dar pot fi prelungite la cererea întemeiată a victimei;
- la cererea întemeiată a victimei, instanța de judecată poate revoca măsurile de protecție aplicate, fapt care denotă că părțile se pot împăca.

Ce măsuri de protecție a victimelor violenței în familie pot fi aplicate?

Potrivit art. 278⁷ din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova în favoarea victimei pot fi aplicate următoarele măsuri de protecție:

- a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună sau de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de administrare și dreptului de dispoziție asupra bunurilor;*
- b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanță ce ar asigura securitatea victimei, excluzând orice contact vizual cu ea sau cu copiii acesteia;*
- c) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima sau cu copiii acesteia, cu alte persoane dependente de ea;*
- d) interzicerea să se apropie de anumite locuri: locul de muncă al victimei, locul de studii al copiilor, alte locuri determinate pe care persoana protejată le frecventează;*

e) obligarea, până la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;

f) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere, dacă o asemenea acțiune este determinată de instanța de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenței sau pentru eliminarea ei;

g) limitarea drepturilor în privința bunurilor comune cu victima;

h) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;

i) interzicerea de a păstra și a purta armă.

Totodată aceste măsuri de protecție constituie interdicții pentru agresori.

Măsurile de protecție prevăzute la art. 15 alin. (1) lit. a)–d) din Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și art. 278⁷ alin. (2) lit. a)-d) din Codul de procedură civilă, se aplică în mod obligatoriu cu monitorizare electronică. Astfel victima sau, după caz, membrii familiei acesteia pot purta un sistem electronic de supraveghere care permite verificarea respectării obligației de către agresor, exprimându-și în formă scrisă acordul în această privință.

Cine se poate adresa în instanța de judecată cu cerere de eliberare a ordonanței de protecție?

Analizând legislația în ansamblu, la aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie distingem două categorii de subiecți și anume agresorii și victimele violenței în familie ca subiecți ai violenței în familie, care și sunt părțile în procesele de examinare a cererilor de aplicare a măsurilor de protecție și subiecții procedurali care au dreptul să se adreseze către autoritățile competente cu cereri despre comiterea actelor de violență.

Potrivit art. 278⁴ din Codul de procedură civilă al RM, subiecții procedurali care se pot adresa în instanța de judecată cu cerere privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie sunt:

- victima violenței în familie;
- reprezentantul contractual sau legal al victimei;
- organul de tutelă și curatelă – în cazul minorului sau a persoanei în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire poate, fără solicitarea expresă a victimei sau a reprezentantului ei legal;
- persoana însărcinată cu ocrotirea persoanei aflate sub ocrotire - în cazul persoanei în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire poate, fără solicitarea expresă a victimei sau a reprezentantului ei legal;
- orice altă persoană care justifică un interes privind apărarea și protecția personală sau patrimonială a persoanei aflate sub ocrotire - în cazul persoanei în privința căreia a fost instituită o măsură de ocrotire poate, fără solicitarea expresă a victimei sau a reprezentantului ei legal;
- procurorul, în pofida faptului că Legea cu privire la Procuratură. Nr. 3 din 25.02.2016 nu prevede expres această împuternicire;
- organul de asistență socială;
- organul de poliție, în conformitate cu art. 21 lit. n) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului. Nr. 320 din 27 decembrie 2012.

Unde poate fi depusă cererea de eliberare a ordonanței e protecție?

Privitor la competența depunerii cererii despre comiterea actelor de violență în familie, evidențiem că Legea privind prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45 din 01 martie 2007 în art. 13 alin. (1) reglementează posibilitatea victimei sau a altor persoane de a depune asemenea cereri la organul de poliție, în instanța de judecată, la organul de asistență socială și de protecția familiei și copilului, la autoritatea administrației publice locale.

Aceeași lege mai prevede că cererea se depune la locul de domiciliere al victimei; la locul temporar de reședință al victimei dacă aceasta a părăsit domiciliul pentru a evita continuarea violenței directe; la locul de reședință al agresorului; la locul în care victima a căutat asistență; sau la locul în care a avut loc actul de violență (art.13 alin.(2)).

Cu privire la sesizarea instanței de judecată, cererea privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie, potrivit prevederilor art. 278⁴ alin. (2) din Codul de procedură civilă al RM, se depune la instanța judecătorească competentă de la domiciliul sau locul de aflare a victimei sau a agresorului, de la locul unde victima a solicitat asistență sau de la locul unde a avut loc actul de violență. Potrivit normelor generale această competență jurisdicțională este alternativă din punct de vedere teritorial.

Ce ar conține o cerere de eliberare a ordonanței de protecție adresată în instanța de judecată?

Cererea pentru eliberarea ordonanței de protecție în cazurile de violență în familie reprezintă forma de materializare a acordului de voință a victimei violenței în familie sau a subiectului care dispune de dreptul de a solicita aplicarea măsurilor de protecție.

Cererea pentru eliberarea ordonanței de protecție în cazurile de violență în familie se depune în scris de către persoanele menționate la art. 278⁴ Cod de procedură civilă a RM.

La cererea pentru eliberarea ordonanței de protecție urmează să fie anexate probele ce ar confirma temeiurile invocate, dar chiar și în lipsă de probe cererea poate fi înaintată. Căci potrivit Codului de procedură civilă a RM, pentru emiterea ordonanței de protecție este suficientă declarația independentă a victimei.

Potrivit art. 278⁵ Cod de procedură civilă a RM, „*în cererea privind aplicarea măsurilor de protecție se indică circumstanțele actului de violență, intensitatea, durata, consecințele suportate și alte circumstanțe care indică necesitatea aplicării măsurilor de protecție.*”

Considerăm că o cerere de eliberare a ordonanței de protecție ar trebui să conțină:

I. Date privind victima violenței în familie.

Numele, Prenumele, Locul și data nașterii, Cetățenia, Sexul, Actul de identitate: _____ buletin de identitate/pașaport _____ Seria, Nr., IDNP, Adresa, Telefon, etc.

II. Asistența juridică

Victima are un avocat? _____ DA/NU _____.

III. Reprezentantul legal al victimei (dacă este cazul)

Numele, Prenumele, Locul și data nașterii, Cetățenia, Sexul, Adresa, Telefonul.

IV. Date privind autoritatea sau instituția care formulează cererea (dacă este cazul).

Denumirea, Adresa, Telefon, Fax, E-Mail, Reprezentantul autorității sau instituției care formulează cererea, Motivele imposibilității depunerii cererii de către victimă.

V. Relația dintre victima violenței în familie și persoana împotriva căreia se solicită emiterea ordonanței de protecție (agresor)

1. Care este legătura de rudenie sau de altă natură cu agresorul?

2. Victima a mai formulat anterior vreo cerere, plângere, reclamație etc. împotriva aceleiași persoane? _____ DA/NU _____. În caz afirmativ, se va indica numărul acestora.

3. Cunoașteți dacă agresorul este parte în vreun proces cu privire la vreo infracțiune sau contravenție? _____ DA/NU _____. În caz afirmativ, indicați dacă știți, instanța la care se află dosarul și esența acestuia.

4. Persoanele care conviețuiesc în locuință (dacă este cazul)

Numele și prenumele, Data nașterii, Gradul de rudenie.

VI. Descrierea faptelor pentru care se solicită emiterea ordonanței de protecție

1. Relatarea faptelor, data, locul desfășurării lor, intensitatea, durata, consecințele suportate și alte circumstanțe importante cauzei

2. Ce alte acte de violență s-au produs anterior împotriva persoanelor (victima, membri ai familiei, minori sau alte persoane) sau asupra bunurilor?
3. A avut loc vreun act de violență în prezența minorilor?
4. Există vreo situație de risc pentru minori, precizând care este?
5. Există martori la faptele descrise? DA/NU. În caz afirmativ, indicați cine sunt. Numele și prenumele, Data nașterii, Adresa
6. Ce alte probe pot susține declarațiile?

VII. Asistența medicală a victimei.

1. Victima a suferit leziuni fizice sau a fost maltrată psihologic? DA/NU.
2. A primit îngrijiri în vreun centru medical? DA/NU. În caz afirmativ, indicați probele în aceste sens (certificat medico-legal, medical sau alte documente medicale) ce se vor anexa în copie.

VIII. Măsurile de protecție care se solicită a fi aplicate:

IX. Alte precizări considerate ca relevante.

Victimele violenței în familie vor achita taxa de stat la depunerea cererii de eliberarea a ordonanței de protecție?

Potrivit prevederilor art. 85 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă al RM, victimele violenței în familie sunt scutite de taxa de stat pentru judecarea cererilor privind aplicarea măsurilor de protecție. În acest sens și Legea nr. 45/2007 prevede că „*pentru depunerea în instanța de judecată a cererii de eliberare a ordonanței de protecție nu se plătește taxă de stat*”.

Care este termenul măsurilor de protecție și poate acest termen să fi prelungit?

Măsurile de protecție prevăzute în Codul de procedură civilă al RM pot fi aplicate cumulativ sau individual pe un termen de până la 3 (trei) luni, termen care poate fi prelungit la cererea victimei în temeiul art. 278⁸ alin. (1) Cod de procedură civilă al RM.

Astfel subiecții cu drept de sesizare pot depune cerere repetată, adică de prelungire a măsurilor de protecție ca urmare a comiterii faptelor de violență în familie în primul termen de aplicare a măsurilor de protecție sau ca rezultat al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție ori dacă, la expirarea termenului de aplicare a măsurilor de protecție, asupra victimei se menține pericolul de a fi supusă violenței sau altor acțiuni ilegale din partea agresorului.

Pot fi anulate măsurile de protecție înainte de expirarea termenului oferit de instanța de judecată?

Potrivit art. 278⁴ alin (2) Cod de procedură civilă al RM și art. 15¹ al Legii nr. 45/2007, la cererea întemeiată a victimei, instanța de judecată poate revoca măsurile de protecție aplicate. Apreciem ca fiind corect conferirea dreptului exclusiv de a revoca măsurile de protecție doar victimei violenței în familie indiferent de cine a înaintat cererea privind aplicarea măsurilor de protecție. În această situație victima poate înainta instanței de judecată o cerere privind revocarea măsurilor de protecție. Această cerere trebuie să fie bine întemeiată și să reprezinte voința liber exprimată a victimei violenței în familie. Pentru a fi admisă o astfel de cerere este necesar ca să fi întrunite cumulativ condițiile prevăzute de art. 15¹ alin. (2) al Legii nr. 45/2007 și anume: a) agresorul a respectat interdicțiile și obligațiile stabilite; b) agresorul a urmat/urmează consilierea ori tratamentul care i-au fost stabilite. Dacă o astfel de cerere este depusă de agresor, instanța trebuie să emită o încheiere de respingere a cererii fără drept de recurs.

Care este termenul și specificul de examinarea a cererilor de eliberare a ordonanțelor de protecție?

Procedura de examinare a cererilor pentru eliberarea ordonanței de protecție este reglementată în capitolul XXII² Cod de procedură civilă al RM. Una din particularitățile cele mai resimțite în practică este termenul de examinare specificat la art. 278⁷ alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, care este de 24 ore de la primirea cererii.

Conform art. 278¹ alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, *cererile privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie se examinează de instanțele judecătorești conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepțiile și completările stabilite în prezentul capitol și în legislația de prevenire și combatere a violenței în familie.* Instanța de judecată urmează să examineze cererea de aplicare a măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie cu participarea victimei și a persoanelor interesate. Potrivit art. 278¹ alin. (2) Cod de procedură civilă al RM *în calitate de persoane interesate pot fi atrase în proces oricare dintre instituțiile abilitate prin lege cu funcții de prevenire și combatere a violenței în familie, în funcție de circumstanțele individuale ale cazului.*

După primirea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, instanța de judecată dispune imediat citarea victimei și a persoanelor interesate, contactează organul de poliție de la locul aflării agresorului și solicită informarea acestuia despre procedura inițiată. Instanța de judecată poate decide citarea pentru audiere în ședință de judecată a presupusului agresor. (art. 278⁶ alin. (1) Cod de procedură civilă al RM) Astfel ar reieși că citarea agresorului pentru ședința de judecată nu este obligatorie, dar este lăsată la discreția instanței pentru a decide și a aprecia necesitatea prezenței și audierii agresorului în ședința de judecată, rămânând obligatorie doar citarea victimei și a persoanelor interesate.

Chiar dacă agresorul nu poate fi găsit pentru a fi citat sau, fiind citat legal, nu se prezintă la ședința de judecată, instanța va dispune prin încheiere protocolară examinarea cauzei în lipsa acestuia. Or, potrivit Codului de procedură civilă al RM „*neprezentarea agresorului la ședința de judecată nu împiedică instanța să examineze cererea*” (art. 278⁶ alin. (4) Cod de procedură civilă al RM).

Instanța poate solicita organului de asistență socială sau poliției prezentarea unui raport de caracterizare a familiei vizate și a agresorului sau/și alte acte necesare pentru examinarea cererii, dar pentru emiterea ordonanței de protecție este suficientă declarația independentă a victimei (art. 278⁶ alin. (3) Cod de procedură civilă al RM).

Potrivit art. 278⁶ alin. (2) Cod de procedură civilă al RM, la examinarea cererilor privind aplicarea măsurilor de protecție, instanța de judecată va solicita coordonatorului oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea neîntârziată a unui avocat pentru apărarea intereselor victimei ce va acorda asistență juridică gratuit.

Totodată pe parcursul examinării cererilor pentru eliberarea ordonanței de protecție instanța va stabili concret dacă părțile, adică victima și agresorul, sunt subiecți ai violenței în familie sau nu. În cazul în care aceștia sunt subiecții violenței în familie în condițiile conlocuirii sau locuirii separate, instanța va aprecia concret ce fel de măsuri de protecție urmează a fi aplicate.

Reieșind din principiul confidențialității, ținând cont de opinia victimei, instanța va dispune examinarea cererilor privind aplicarea măsurilor de protecție în ședință secretă (art. 23 Cod de procedură civilă al RM). Mai mult decât atât, Viața privată și identitatea victimei sunt protejate de lege.

Ce acte emite instanța de judecată?

Potrivit art. 278⁷ alin.(1) Cod de procedură civilă al RM, instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii privind aplicarea măsurilor de protecție, o încheiere prin care admite sau respinge cererea respectivă. Astfel instanța de judecată poate emite două tipuri de încheieri:

- a) încheiere de admitere a cererii privind aplicarea măsurilor de protecție;
- b) încheiere de respingere a cererii privind aplicarea măsurilor de protecție.

Reieșind din prevederea sus-citată, actul judecătoresc de dispoziție prin care se soluționează cererea privind aplicarea măsurilor de protecție este încheierea judecătorească.

Totodată în cazul admiterii cererii de aplicare a măsurilor de protecție instanța emite și o ordonanță de protecție (art. 278⁷ alin. (2) Cod de procedură civilă al RM).

În urma emiterii actelor judecătorești, adică a încheierii și după caz a ordonanței de protecție, acestea se înmânează imediat participanților la proces, inclusiv victimei și agresorului, dacă sunt prezenți în cadrul ședinței de judecată. În cazul absenței acestora, responsabilitatea de informare îi revine inspectorului de sector, iar în cazul eliberării ordonanței de protecție în privința copilului se va

informa și autoritatea tutelară teritorială. În acest sens legiuitorul a prevăzut expres în Legea nr.45 din 01 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie că „Ordonanța de protecție se comunică imediat subdiviziunii teritoriale a poliției și organului de probațiune din raza unității administrativ-teritoriale în care își are domiciliul agresorul, iar acestea, la rândul lor, asigură informarea neîntârziată a agresorului privind măsurile aplicate. În cazul eliberării ordonanței de protecție în privința copilului sau a victimei care are copii, instanța de judecată informează și autoritatea tutelară de la locul aflării copilului” (art. 15 alin. (2))

Deci rolul diriguitor întru executarea ordonanței de protecție îl are organul de poliție, organul de probațiune și după caz autoritatea tutelară de la locul aflării copilului, astfel articolul 278⁷ alin. (4) Cod de procedură civilă al RM, stipulează *instanța remite de îndată ordonanța de protecție poliției, organului de probațiune și altor instituții sau persoane care, conform legii, sunt responsabile de implementarea măsurilor de protecție spre executare imediată.*

Ce reprezintă Ordinul de restricție de urgență?

Evidențiem că legislația națională, mai prevede existența unui act ce poate fi emis în cazurile de violență în familie, Ordinul de restricție de urgență. Acest act poate fi emis de către organul de poliție. Potrivit art.2 al Legii nr. 45/2007, *ordinul de restricție de urgență reprezintă măsură provizorie de protecție a victimei violenței în familie, aplicată de poliție, prin care are loc înlăturarea imediată a agresorului din locuința familiei și stabilirea unor interdicții prevăzute de lege, în vederea prevenirii repetării/comiterii acțiunilor violente, asigurând astfel victimei și altor membri ai familiei siguranță în locuința lor.*

Articolul 12¹ al Legii nr. 45/2007, reglementează condițiile și termenul eliberării ordinului de restricție de urgență, supravegherea îndeplinirii măsurilor stabilite în ordin și contestarea ordinului de restricție de urgență. Astfel, pentru înlăturarea situației de criză, în caz de stabilire a circumstanțelor din care rezultă o bănuială rezonabilă că au fost comise acte de violență în familie și/sau persistă un pericol iminent de repetare sau comitere a acțiunilor violente, organul de poliție este obligat să dispună imediat eliberarea ordinului de restricție de urgență în privința agresorului și ulterior să supravegheze îndeplinirii măsurilor stabilite. Potrivit Legii nr. 45/2007, ordinul de restricție de urgență se eliberează pentru o perioadă de până la 10 zile și se pune îndată în aplicare, agresorul și victima (în cazul copiilor – reprezentantul legal al victimei) fiind informați despre restricțiile aplicate, drepturile și obligațiile care le revin și despre răspunderea pentru neexecutarea cerințelor ordinului de restricție.

Agresorul are dreptul să conteste ordinul de restricție de urgență în instanța de judecată în condițiile contenciosului administrativ. Înaintarea contestării nu suspendă acțiunea ordinului de restricție. La rândul său victima are dreptul, în perioada de acțiune a ordinului de restricție de urgență, să solicite eliberarea ordonanței de protecție, conform procedurii expuse supra. Acțiunea ordinului de restricție de urgență, în acest caz, se prelungește de drept și încetează odată cu punerea în aplicare a măsurilor de protecție stabilite de judecată.

Astfel în cazurile în care ordonanța de protecție a fost eliberată în perioada de acțiune a ordinului de restricție de urgență, interdicțiile stabilite prin ordinul de restricție încetează odată cu aplicarea măsurilor de protecție dispuse prin ordonanța de protecție.

Considerăm că emiterea Ordonanței de protecție poate fi solicitată doar în cazul în care Ordinul de restricție de urgență nu și-a atins scopul, sau în cazul în care există pericolul iminent ca victima să fie supusă violenței în continuare.

Actele de dispoziție ale instanței la aplicarea măsurilor de protecție pot fi contestate?

Codul de procedură civilă al RM prevede că încheierea privind admiterea sau respingerea cererii de aplicare a măsurilor de protecție și încheierea privind aplicarea ordonanței de protecție pot fi atacate cu recurs conform CPC.

Recursul împotriva încheierilor privind admiterea sau respingerea cererii de aplicare a măsurilor de protecție urmează a fi examinat potrivit prevederilor de examinare a recursului, secțiunea 1, potrivit prevederilor art.423-428 CPC.

Totodată considerăm că încheierile privind admiterea sau respingerea cererii de aplicare a măsurilor de protecție **NU** pot fi supuse și revizuirii potrivit regulilor generale prevăzute la art.446-453 CPC.

Valentina Stratulat,
Doctor în drept,
Judecător în cadrul Judecătoriei Ungheni